

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Educarea voinței în spirit creștinesc.

II.

Epictet, înțeleptul din Roma, zicea așa: „Cel mai mare serviciu îl vei face statului atunci, când în loc să ridică ziduri mari și pompoase, vei nădărnici să ridici sufletele concetățenilor voștri, pentru că e cu mult mai bine, ca oameni cu inimi ridicate să se mulțamească cu colibe scunde, decât ca sufletele josnice să fie adăpostite în palate splendide”. Iar *Swift* dă sfatul, în opul său „*Gulliver*”, ca la alegerea persoanelor puse să administreze oficiile de stat să se procedeze cu mai multă atenție în privința însușirilor morale, decât în privința talentului și a facultăților. După părerea sa cele mai înalte facultăți spirituale nu pot să înlocuiască însușirile morale; și de aceea, cea mai greșită și periculoasă faptă este, să se dea oficii publice bărbaților talentați, însă lipsiți de orice fond sigur moral, pentru că, făcută în bună credință, greșala unui nepriceput niciodată nu e așa de fatală în urmările ei pentru binele public, ca făptuirea unui om cu moravuri dela natură corupte, care, grație talentului său, are posibilitatea de a-și desvolta și a-și ascunde depravățiunea. Rousseau apoi mai adaugă: „Domn mare poate să ajungă orișicine; dar să fie om, nu oricine e în stare”.

Ca să fie cineva om în plinul înțeles al cuvântului are să săvârșească o muncă uriașă față cu sine însuși, să poarte o luptă lungă și stăruitoare cu instinctele dure, animalice, și să grijască totodată, ca să ajungă în creștere continuă privirile sale spre idealul suprem al vieții.

Și tocmai aici reșede greșala principală cu privire la sistemul nostru de educare. Oamenii sunt destul de naivi a crede, că ajunge dacă li-se arată copiilor ce e cu drept și ce nu e cu drept, pentru că ei să facă totdeauna aceea ce e bine și ce e drept. În cele mai multe cazuri nu înțelegem, că folosul moral, care poate fi scos din educare, trebuie să fie mai mult un rezultat al educării inimei și voinței, decât al educării minții!

Când copilul, în loc de a i-se spune, că aceasta e bine și aceasta e rău, vine pus în poziția de a simți ce e bine și ce e rău; când în urma exemplelor arătate vine îndemnat să iubească vârtutea și să urască viciul; când boldurile nobile vin întărite în el, iar cele rele vin slăbite și eliminate; când sentimentul adormit în el pentru bine, adevăr și dreptate, vine adus la viață, și în sufletul său vin altuie născuțe simpatice: copilul vine educat într-adevăr, din copil are să se facă — om.

Filosoful și moralistul german *Hilte* spunea așa: „Indoparea peste măsură a micilor copii cu dogme de ale credinței e o greșală pedagogică, și s'a născut din o răuînț-

leasă făptuire a lui Christos, care, ce e drept, a iubit și a binecuvântat copiii, dar nu a cerut dela ei ca să-i urmeze. Copiii au trebuință de iubire, de exemple, și de foarte puțină învățătură din religie. Dar de multeori e tocmai de-a'nțorsele, și de aceea, în cele mai multe cazuri, când ajung copiii să facă înțelegere de învățăturile primite din religie, văd că folosesc un mijloc deja prea usat”.

Să ne închipuim numai, — dacă putem, — ce urmări poate să aibă această direcție falsă a educației asupra acelor, cari ca nouă generație au să ne iee locul! Atât în literatură, cât și în societate, se vorbește numai despre lipsele pe cari le duce tinerețea cu privire la interesele mai înalte, despre mutilarea idealelor, despre totala enervare a voinței, dar nu se dă nici o luptă pentru vreo idee oarecare. Conștiință, datorință, binele de obște, sunt noțiuni uitate. Dar de unde să se și iee idealele înalte, caracterele firme, voința de fer? În fiecare arătură crește aceea ce s'a sămănat. Tinerețea e așa cum o crește familia, școala, viața. Un caracter moral desăvârșit, adevărat o forță neînduplecată asupra sa, o firmă predominantă a sentimentelor nobile și a noțiunilor morale în sufletul nostru asupra boldurilor animalice, e ceva ce nu se dă omului din naștere. Caracterele noastre nu se formează în misterioasele ateliere ale naturii, prin vre-o putere necunoscută, ci în valorile vieții înconjurătoare, prin noi înșine. Când însă la educarea tinereții nu se acordă atențiunea cuvenită dezvoltării caracterului, când mintea e poleită, gustul desvoltat, însă voința nu e educată: caractere nu ni-se vor da, nu ni-se pot da, până nu se va face schimbare în această privință.

Aflu de necesar să deschid aici o paranteză, pentru a aprecia părerea lui *Schopenhauer*, referitoare la chestia ce ne preocupă. Vestitul propovăduitor al pesimismului afirmă, că născut fiind caracterul deodată cu omul, nu mai poate fi schimbat. În toate stadiile etății, sub toate raporturile, omul rămâne același, neschimbat, ca racul în găoace. Se schimbă numai formele apariției sub cari la timpuri diferite și sub diferite împrejurări se manifestă caracterul, însă caracterul însuși nu se schimbă.

Același grad de răutate poate să ducă pe unul la eșafod, pe altul să-l lase în pace în sinul familiei. Stând pe aceeași treaptă de răutate, un popor poate să cadă în excесе grave, să comită omoruri, canibalisme, iar alt popor să exceleze în intrigi, asupriri, și în certe fine, purtate într-o formă aleasă, precăută și elegantă. Forma e deosebită, ființa rămâne aceeași. Fie că apa se rostogolește spumegând de pe stânci, fie că vine încet, în unde șerpuitoare, ori apoi stă pe loc între țărnișii lacului liniștit, sau iasă ca o sulită din fântâna săritoare: e apă totdeauna, cu însușirile particulare ale ei. La fel e și cu ca-

racterul omului. Sub diferite condițiuni, în forme deosebite, el rămâne același după ființa sa. E tot așa cu neputință să se schimbe caracterul, zice *Schopenhauer*, dupăcum cu neputință e să prefaci aurul în piatră scumpă. Un egoist poate tot așa de puțin să fie desbrăcat de egoism, cum nu poate fi desvătăată pisica de a prinde șoareci. Fiecare om e sub diferitele condițiuni același, și rămâne același și neschimbat. Dacă s'ar schimba caracterul cu înaintarea în etate, și s'ar putea perfecțiunea din an în an, oamenii bătrâni ar trebui să fie mai tari în vârtute și caracter decât cei tineri, lucru care însă în realitate nu se observă deloc.

Așa rezonază *Schopenhauer*. Dar argumentele sale nu pot suporta ascuțișul unei critici serioase. Ele nu dovedesc, că caracterele nu se pot schimba, ci numai aceea, că ele de regulă nu se schimbă, că cea mai mare parte a oamenilor nu face nici măcar încercarea să le schimbe. Suntem mai dispuși să călcăm pe calea bătuțită, deși lunecoasă, pe care ne aflăm, decât să ne croim un drum nou, de onoare și de glorie, însă cu încordarea puterilor. Fiindcă oamenii se spărie de certe și de încordări, reclamate de lupta purtată cu ei înșiși și cu împrejurimea lor pentru supremele principii ale vieții, — mai bucuroși abandonează ideile decât comoditatea și liniștea vieții. Natural, că omul, care intrat odată în viața independentă, în epoca activității sale sociale, trage dungă peste toate visurile frumoase avute: nu va ajunge la bătrânețe să fie conșiderat ca model de vârtute, ci, dupăcum spune *Schopenhauer*, viața întreagă va rămâne credincios caracterului său. Nu va manifesta nici o năzuință de a-și schimba caracterul; disprețul față de răutate nu-l va cunoaște, și nu va simți trebuința de a face opinii interne pentru izgonirea răului, pentru că să se desfacă de el cu energie, și așa caracterul său rămâne neschimbat.

Dar aceasta nu înseamnă, că caracterul său n'ar putea să fie schimbat!

Din parlament. Sâmbătă și Luni dieta n'a ținut ședință. Eri, Marți, a început discuția asupra legii de apropiatie. Vor lua parte la discuție și deputați naționaliști.

Afacerea Polonyi. Ministrul de justiție *Polonyi* își va anunța retragerea în ședința de Joi a dietei, iar Sâmbătă se va publica în foaia oficială primirea dimisiunii sale și probabil și numirea noului ministru de justiție. Procesul ministrului în contra lui *Lengyel Zoltán* a fost intentat eri, Marți.

Din Austria. Reichsrathul austriac a ținut Luni ultima ședință înainte de închidere, iar casa de sus Marți, când a urmat apoi închiderea solemnă a sesiunii parlamentare. Noul alegeri parlamentare, pe baza votului universal, sancționat de Maiestatea Sa, se vor face în zilele prime ale lunii Maiu (între

5—10). Din motivul, că guvernul austriac a trecut prin reichsrath și prin casa de sus proiectele de lege referitoare la reformele electorale și la introducerea votului universal, Maiestatea Sa Impăratul și Regele *Francisc Iosif* a decorat pe toți miniștrii, conferind ministrului președinte *Beck* marea cruce a ordinului *Leopold*, miniștrilor *Klein*, *Korytowski*, *Bienert*, *D. Auesperg*, *Dziedusiczki*, ordinal coroana de fer clasa I, iar miniștrilor *Fort*, *Machet*, *Derschatta*, *Pacak* și *Prade* demnitatea de consilieri intimi.

Vorbirea deputatului

Dr. Iuliu Maniu,

rostită în ședința dela 2/15 Ianuarie a camerei ungare.

(Continuare).

Dr. Iuliu Maniu: Dați-mi voie, dacă dl. coleg *Baros* susține, că în ținuturile locuite de Maghiarii de rasă trebuie desființate latifundiile, și că trebuie făcut tot posibilul, pentru ca toți țărani maghiari de-acolo să aibă proprietatea lor, averea lor și să aibă tot ce e necesar spre a se întări economic, și totodată susține, că în ținuturile locuite de naționalități trebuie înființate latifundii... (Voci: Acolo sunt păduri!) Pardon, nu sunt numai păduri, căci pădurile sunt numai în părțile extreme ale Ardealului, în Săcuime, *Brșov*, *Bistrița-Năsăud* și Munții *Apuseni*, dar în special la noi, unde locuiesc Români, este șes și pământ cultivabil, ca oriunde în alte părți. Atunci când așa este părerea generală și când mai mulți oratori au adresat ministrului agriculturii rugămintea, să ajute țărâniea maghiară, să măiestreți, nu puteți zice, că nu vreți să introduceți politica în economia națională.

Tucsek Sándor: Da! Vrem!

Președintele: Rog pe domnii deputați să fie în liniște.

Dr. Iuliu Maniu: Atunci, când aproape din toate discursurile deputaților cari au luat cuvântul la bugetul instrucției publice răsare ideea, care nu de mult s'a ivit într-o foaie din Budapesta, că țara aceasta trebuie făcută întâi maghiară și apoi civilizată, când domnii deputați în discursurile lor nu cultivă și nu întăresc cugetarea ideală a progresului și nu o scot în relief la bugetul cultelor, ci accentuează o altă cugetare secundară, care pe noi ne ofensează, ne supără, fiindcă ne este ostilă, atunci să nu-mi luați în nume de rău, dacă spun, că din pertractările acestea noi am scos niște experiențe, cari ne-au atins foarte dureros și foarte adânc. (Mișcare).

Onorată Cameră! Onoratul coleg *Hellebronth* a putut să enunțe în această cameră fără să se fi ridicat o contradicție, că mai bine de trei mii de școli din această țară sunt cuiburi de trădare de patrie.

Hellebronth Géza: N'am vorbit decât de 1447 școli.

Dr. Iuliu Maniu: Dl. deputat zice, că există 1447 școli, în cari nu se predă limba maghiară, ci numai limba maternă a elevilor. Dacă se poate să ridice cineva cuvântul și să zică, cum a zis dl. deputat *Hellebronth*, că învățarea limbii materne a cetățenilor din patrie este o trădare de patrie (*Zgomot. Contraziceri*), atunci să nu luați în nume de rău, dacă eu din toate acestea îmi fac convingerea, că Dvoastră cu dezbaterea bugetului cultelor nu vreți să serviți progresul ideal și cultural, ci din contră, înapoierea noastră, drept con-

secință tocmă a împrejurării relevate de dl deputat Hellebronth, că noi am fi aici străini (Zgomot. Contraziceri). Binevoii a celi notele stenografice. Nu luați în nume de rău, dacă declarația dlui deputat o aduc în legătură cu declarația dlui ministru făcută înainte cu câteva zile, și asupra căreia îmi voi lua libertate a reveni, anume, că aici numai Maghiarul e stăpân, iar noi ceilalți suntem străini. (Voci: Asta n'a zis-o.) Discursul e la mine și îl voi citi îndată textual. (Zgomot).

Prezidentul (sună): Rog pe domnii deputați să fie în liniște, altfel oratorul nu-și poate urma discursul.

Dr. Iuliu Maniu: Al doilea motiv, pentru care am luat cuvântul este, că dl ministru al cultelor și instrucțiunii publice a declarat în discursul său, că se identifică întru toate cu părerile exprimate de contele Andrassy Gyula. Mărturisesc sincer, mă mir, că atribuiți o importanță așa mare declarației ministrului de interne, contele Andrassy Gyula. Partea meritorică a acelui discurs dl ministru al cultelor și instrucțiunii publice a spus-o de repetate ori în această cameră. Adevăratul simbul al discursului, că va iubi poporul și va perzeca pe agitatori, ceea ce stărnit aplauze frenetice în rândurile Dvoastre, la noi nu poate avea farmecul noutății, deoarece începând cu baronul Bánffy Dezső, fostul ministru prezident, în discursul căruia se cuprinde expresia aceasta, fiecare ministru a declarat — afară de Wekerle, care într'un discurs al său a zis că nu există o chestie a naționalităților — că poporul trebuie iubit, iar agitatorii prigoniți. (Voci: Firește!). Care a fost rezultatul acestui principiu politic de mult timp buciemat, o știm prea bine (Mare zgomot). Dvoastră și până acuma tot așa ați iubit poporul, cum l-ați iubit și mai înainte, iar după debutul ministrului prezident de pe vremuri, baronul Bánffy Dezső, tot așa îl veți iubi ca și mai înainte. Cum s'amălfestat însă iubirea aceasta, îmi voi lua voie a ilustra cu câteva exemple.

Iar ce privește strivirea agitatorilor, nici aceasta nu e ceva nou, doară pedepsele, cu cari au fost loviți politicienii români în procesele pornite împotriva lor dela 1896 încoace, fac 46 de ani, (Voci: E puțin!) iar amendele trec peste 52,000 cor., cu toate că nu e vorba decât de timpul dela 1896 încoace, în care nu e socotit procesul memorandumului și alte numeroase procese din decenii precedente. Și ce credeți Dvoastră, care a fost rezultatul acestor goane împotriva agitatorilor? Rezultatul a fost, că astăzi poporul român în totalitatea sa și în toată ființa sa simte înăuntru și cugetă împreună cu noi. (Sgomot și contraziceri.) Iar noi reprezentăm în camera aceasta cugetul, voința și aspirațiile celui popor (Contraziceri).

Cumcă este așa, să mi dați voie să mă refer la un exemplu foarte simplu. Voința poporului — să zicem așa, — se manifestă în mod oficial, cu prilejul alegerilor de deputați. N'ați observat că în ziua întâia a alegerilor, toți deputații naționaliști au fost aleși, și că numai în zilele următoare au rămas deputații naționaliști în minoritate? Pentru ce? Pentru că în ziua întâia de alegeri voința poporului avea curs liber, cu alte cuvinte, voința, gândul și dorința lui s'au putut manifesta liber. Ce s'a întâmplat însă în zilele de alegere ce-au urmat? Onoratele ziare au avut bunăvoința a atrage atențiunea guvernului asupra acestei împrejurări și, zău, după aceea n'a mai intrat în cameră, decât un singur deputat naționalist. Voința, în manifestarea ei liberă, a fost — pentru noi.

Onorată Cameră! Contele Andrassy Gyula, în discursul său, cu care s'a identificat întru toate și dl ministru al cultelor — a zis între altele, că se miră, că noi ne plângem, că el n'ar fi drept față de noi. Nu voi abuza de răbdarea On. camere, înșirând toate faptele, toate împrejurările și toate manifestările vieții de stat, prin cari aș putea dovedi, că în realitate, noi în toate privințele suntem tratați într'un mod fără părechie de nedrept. (Voci: Minciuni! Mare zgomot.) Dați-mi însă voie să mă refer numai la câteva cazuri, și să dovedesc cu

câtă lipsă de echitate și de dreptate suntem noi tratați.

Să ne oprim la chestiunea școlară. Avem lege care stabilește, că școlile confesionale sunt împărțite de un anumit ajutor de stat, adică de întregirea salariilor învățătorilor. O dispoziție legală, precisă și hotărâtă, asupra căreia nu începe discuție. Ce se întâmplă însă? Se întâmplă, că în comunele, în cari școlile confesionale s'au susținut până acuma din ajutorul de stat, contribuind statul la întregirea salariului învățătorului, — s'au înființat, ulterior școli de stat, iar după înființarea acestora, ajutorul de stat al școlilor confesionale s'a suprimat fără nici o motivare; e firesc, ca în urma acestui fapt școala confesională nu mai poate exista. Aceasta însă constituie o violare a legii. Incai de s'ar motiva cu ceva suprimarea; de s'ar invoca măcar că școala nu corespunde cerințelor salubrității publice (Voci în stânga extremă: Așa-i! Nu corespunde!), sau că învățătorul nu corespunde chemării sale, aș mai înțelege; dar suprimarea se face pe motivul că: „Existând școală de stat, sau școală comună, școala confesională e de prisos, fi suprimăm, prin urmare, ajutorul de stat“. (Vii aprobări în stânga și stânga extremă.)

Insă on. cameră, influențarea școalelor de stat — nu luați în nume de rău expresia aceasta, nu o spun cu intențiunea de a ofensa — se manifestă și în altă direcțiune, pentru că cu ajutorul acestor școli și institute de stat autoritățile administrative împedecă de-a dreptul instrucția. Știu cazuri, că pretorele, care, altminteri mi-e cunoscut, ba chiar prieten bun, a dat ordin notarului din cercul său, să oblige pe toți părinții din acea comună, ca să nu trimită copiii la școala confesională, ci la școala de stat. (Vii aprobări în stânga extremă.) Simțindu-mi drepturile violate, și văzând stărbăt libertatea învățământului, am stăruit ca pretorele să fie tras în cercetare disciplinară, ceea ce însă nici până astăzi nu mi-a succedat. S'a mai întâmplat, că într'o comună unde nici nu există școală de stat, copiii au fost scoși cu jandarmii din școala confesională și duși în școala de stat din satul vecin. (Mișcare în stânga extremă.)

Szathmári Morit: Poate i-au apărut să nu i omorâți! (Mare sgomot. Prezidentul sună).

Dr. Iuliu Maniu: Vă rog, să mă ascultați cu răbdare. Dar s'a mai întâmplat, că autoritatea confesională superioară s'a jeluț împotriva jandarmilor și comisiunea administrativă din Cluj a și tras la răspundere pe acei jandarmi, dar cum? A eșit la iveală, că jandarmii primiseră ordinul dela fisolgăbirau, iar comisiunea administrativă în loc să tragă acum la răspundere pe fisolgăbirau, scrie în deciziunea sa, că fisolgăbirau adevărat și-a depășit atribuția, dar nu i se poate lua în nume de rău, deoarece cel mult a făcut-o aceasta din hiperzel. Dacă on. guvern dorește, îi voi servi cu date oficiale.

Dar on. cameră, mizeriile acestea există nu numai în ce privește școlile și instrucția primară, ci în întreaga administrație. Locuitorii de limba nemaghiară sunt dați desconsiderării. Nu judec chestiunile acestea din punctul mic de vedere, ce ni-l ofer abuzurile funcționarilor administrativi, căci chestiunile acestea nu se pot judeca după cuviință, decât dacă ne vom alege un punct de vedere înalt și de aici vom privi lucrurile!

Dar dacă se întâmplă într'un oraș, că nu se dă permisiune pentru reprezentații teatrale sau concert în limba română, sau nu se admite programul lor românesc și aceasta se motivează, că în acel oraș și peste tot în toate orașele reprezentațiile românești n'au nici un titlu de drept, — și chestiunea, în urma apelului anunțat, ajunge la ministrul de interne...

Prezidentul: St. Dle deputat! Cred că soartea apelului nu intră în cadrele bugetului cultelor, ci în cadrele bugetului internelor.

Farkas Zsigmond: Intră în cadrele libertății cuvântului!

Prezidentul: Pe dl deputat Farkas házy îl chiem la ordine, pentru că a în-

drăznit să critice dispoziția prezidentului. Dacă cazul se va repeta, voi fi nevoit să fac propunerea, ca dl deputat să fie chemat înaintea comisiei de imunitate. (Vii aprobări).

Dr. Iuliu Maniu: On. Cameră! Nu voi urma mersul acestor idei, căci nu vreau să ajung în conflict cu dl prezident, deși ținem să arăt cât suntem de neîndreptățiți în toate ramurile guvernării. Când Dvoastră ne ziceți însă, că noi vă atacăm pe nedreptul, simt trebuința să vă atrag atențiunea asupra unei împrejurări foarte caracteristice și foarte importante, care și din punctul de vedere social, economic și cultural are cea mai mare influență asupra dezvoltării acestei țări și asupra întăririi poporului. (S'auzim! S'auzim!)

Unul dintre On. membri ai comisiei bugetare a făcut socoteala, că lefii funcționarilor de stat din această țară fac laolaltă 275 milioane. Iar eu am făcut socoteala, că dintre 275 milioane partea funcționarilor români e 200,000 coroane. (Mișcare). Chiar și după statistica Dvoastră, în țara aceasta tot al 6-lea om e Român, și cu toate acestea din banii ce plătesc în visteria statului, — în buzunarele cetățeanului român numai după 550 fileri ajunge 1 filer. (Sgomot).

Dați-mi voie, Dlor, dacă noi n'am protestat împotriva acestor lucruri și n'am luat poziție împotriva unui astfel de tratament al poporului nostru, dacă nu ne-am străduit să găsim pe seama lui în aceste și alte chestiuni sociale o soluție corespunzătoare numărului lui, cred că Dvoastră ați avea dreptul să ne priviți cu milă și să ne disprețuiți.

On. Cameră! În cadrele speciale ale bugetului cultelor intră și chestiunea, pe care domnul ministru al cultelor a adus-o mai întâi pe tapet; anume, chestiunea executării legii naționalităților.

Dl ministru de interne, în vorbirea sa, n'a făcut decât să repete cele spuse de dl ministru al cultelor cu prilejul discuției asupra bugetului precedent.

Mi-am luat permisiunea să fac observarea aceasta și cu prilejul discuției asupra apropriației. Imi iau acuma voie s'o repet și s'o dezvolt, întru câtva, mai pe larg. Trebuie să arăt din nou concepția, care ne jignește în cea mai mare măsură, care ne jignește, în același timp, și simțul de dreptate. (S'auzim! S'auzim!) Ne jignește, că atât dl ministru al cultelor, cât și dl ministru al internelor au declarat, că legea naționalităților nu trebuie executată, pe motiv, că partidul național și noi naționalitățile în general, negăm punctul întâi al acestei legi, tăiem astfel craca de sub picioarele noastre și ne lipsim de posibilitatea de a putea pretinde executarea legii. (Adevărat! Așa-i! în stânga)

Dați-mi voie, domnilor, executarea legilor și respectarea legilor sunt identice. Respectarea legilor trebuie s'o cerem și s'o pretindem, în rândul întâi, atunci executăm legea. Iar executarea unei legi nu poate fi condiționată de atitudinea unui cetățean față de o anumită chestiune sau un anumit fapt. (Zgomot.) Abstrăgând dela aceasta, dați-mi voie să nu primesc această obiecțiune, deoarece noi, cari suntem membrii partidului național, n'em negat nicodată, că totalitatea locuitorilor acestei țări formează prin legăminte aceleorași drepturi, aceleorași datorii și ale aceleiași suveranități, legăminte bucuros acceptate și de noi, o unitate politică.

Károlyi Károly: O națiune!

Dr. Iuliu Maniu: În consecuență, e lipsită de ori-ce temei afirmarea dlui ministru, că noi, partidul naționalist, am fi atăcați cândva, în cameră sau în afară de cameră, fie unitatea, fie integritatea acestei țări. Și chiar dacă nu acesta ar fi adevărul, chiar dacă ar fi așa precum afirmă dl ministru, dați-mi voie să amintesc și în privința aceasta un singur lucru.

Existat a oare în Ungaria bărbat politic sau nepolitic german, sau în Ardeal bărbat politic sau nepolitic sas, sau ru-

Baron Bánffy Dezső: De Ardeal nu se poate vorbi în particular! Asta-i tendențios. (Va urma).

Revistă esternă.

Alegerile din Germania. Încă nu sunt terminate, pentru că în 160 de cercuri trebuie să se facă alegere nouă, după ce nici unul dintre candidați n'a întrunit majoritatea reglementară, dar cu toate acestea se știe, că alegerile din Germania, efectuate Vineri în 25 Ianuarie n. au eșit în favoarea guvernului și a politicii sale coloniale. Socialiștii, acești neîmpăcați contrari ai guvernului din Germania, au suferit mare înfrângere, după ce chiar după recunoașterea lor, 19 mandate ale lor sunt pierdute. E mai favorabil rezultatul pentru guvern, chiar și decum și l-a închipuit guvernul însuși, și aceasta se atribuie deșteptăciunii poporului, care începe să înțeleagă, că ideile antinaționale ale socialiștilor nu pot să dea roade bune. Împăratul Wilhelm a manifestat mare interes față de alegeri, și după ce i s'a comunicat rezultatul, în zorile zilei de Sâmbătă, a plecat în trăsura la cancelarul Bismarck, cu care a avut o lungă convorbire. Mai târziu a mers apoi iarăși la Bismarck, părăsind palatul acestuia abia pela amiază, în cea mai bună dispoziție, semnul că l-a mulțumit pe deplin rezultatul alegerilor. În Germania se fac alegerile pe baza votului universal.

Răspuns „Luceafărului“.

Fiecare organ de publicitate reprezintă un capital moral oarecare, cu care se impune, altfel existența lui nu are rost, ci mai curând ori mai târziu trebuie să dispară în nimicișia de unde a venit. E de înțeles, prin urmare, de ce foile, când apare vre-una nouă, îi păstrează o rezervă binevoitoare, ca să nu apară preocupate. Așteaptă să și desvolte noua gazetă în tău programul, să vadă ce direcțiune a pucă, de ce forță dispune. După aceasta își spun cuvântul.

Se vestise cu luni înainte, că în Sibiu are să apară o revistă teologică. Nimeni mai natural decât a înființa pentru preoțime foie de specialitate. În era tiparului, când și culegătorii tipografici se organizează, dau semne de viață proprie, nu se va lua doar în nume de rău preoțime, că și ea își dirige steagul propriu și vrea să apară în lume ca ceea ce e. Gazetele noastre au și luat notă destul de binevoitoare despre noul organ. Excepție a făcut singur „Luceafărul“ — această foie cu zbor înalt, ce are aerul a fi diriguitorul spiritului public al Românilor de dincoace de Carpați. În numărul său 15 Decembrie trecut această revistă sează sub titlul „Alt an, alte nădejdiște expectorațiuni — pline de venin — cari nici decât nu pot fi trecute cu vederea.

„Trebuința unei reviste — zice — care să împartă învățătura meseriei celor vre-o două mii de dascăli dela sate, e simțit de mult. Dar nu înțelegem cu mtea noastră profană de mireni — de a fel iubitori de biserică — ce lipsă mai a preoției dela sate de o revistă așa zi „de specialitate“, când coloanele atât încăpătoare ale „Telegrafului“ puteau cuprinde atât de bine întrecerile harnicilor profesori de teologie“.

Lipsa de cumpănă și parțialitatea de aceste vorbe să vede cât de colo. Contrazicerea e evidentă. Dacă învățătorii meserie, care are lipsă de perfecționare ajutorul foii de specialitate, eo ipso trebuie să fie și pentru preoți. Ori do preoția nu e meserie? Ori singur ea fie osândită a rămânea neorganizată față problemelor într'adevăr mari ce ridică timpul de față, atât de contrar biserice? Ar însemna atâta cât a pierde timpul înzadar, dacă ași insista mai mult supra acestui adevăr, și numai persoane preocupate pot susține, că la noi e bine cum e.

Ce m'a îndemnat a prinde condeiul nu e acest pasagiu. Cuprinde articolul menționat alte afirmațiuni, cari prea denotă, că autorul ar fi „iubitor de biserică“, cu toată că își însușește acea atribut.

Cine iubește biserică? Celce apăsămămintele ei, ori celce le defaimă? Pa-acum nici o foie serioasă de ale noastre n'a numit canoanele bisericei „câmp mlătin“.

A fost rezervată „Luceafărului“ expresiunea această poetică, care însă după convingerea mea — nu multă cinș fi face. E batjocură la adresa biserice mame, care 2000 de ani în „mlăștină“ de aceste și-a crescut fiii săi. Și mlăștinile nu le-au stricat nimic. Poporul român îl avem tare și sănătos și azi. De trăia cu „filozofile lămuști“, fie convins „Luceafărul“, că nu l-am mai avea ca popor „român“ prin urmare nici dănsul n'ar avea cuibăș din înălțimea sa de luceafăr doctri-nele veninoase.

Respectul față de cetitori, între c sunt mulți preoți, trebuia să rețină

„Luceafăr” să nu vatăme conștiința lor religioasă. Ori presupune „Luceafărul”, că și noi, preoții — ca mulți lumeni — considerăm numai de forme actele religioase ce le îndeplinim? Trist ar fi, când ni-ar lipsi *duhul*, când numai din obicei am fi preoți!

Chiar de aceea, nu pot consimți nici cu preconizarea altui principiu din pomenitul articol.

Autorul, după ce numește studiul dogmaticii „chitibușerii” — frumos epitet! — continuă: „Pentru Dumnezeu, nu corectitudinea în înșirarea chestiunilor dela nu știu care sobor dela Nichea, ci cunoașterea economiei raționale și a drepturilor cetățenești, înțelegerea istoriei noastre politice și literare, însușirea unei limbi românești curate, — toate acestea, alături de cinstea patriarhală și de vechea frică a lui Dumnezeu, pot ajuta înaintarea culturală a preoției noastre. N'avem vreme să ne adormim de contemplația *steapă* (auzi acolo!) a prăvilor *moarte*, șcl.”

Urmând aceste sfaturi, nouă preoților nu ne-ar rămânea altă, decât să aruncăm patrafirul în cutare unghiu părăsit și să devenim cu totul *lumeni*, iar biserica să șteargă cu totul *studiile biblice* din seminare, să nu „*adormă*” candidații de preoție cu știe Dumnezeu ce chestiuni de pe la Nicheia. În loc de aceste *secături* să caute biserica a face din preoții săi tot atâți directori de bănci, arendatori de moșii, preocupăți, șcl.

Frumos tablou! Frumoase învățături!

Mai în toamnă cetisem prin foile maghiare din Cluj o plângere de a baronului Bánffy, în care acesta prevestea perirea bisericeii sale, din cauza, că slujitorii ei de azi, în loc de a-și vedea cum le cere poziția, de oficiu, să îndeletnicească cu lucruri străine bisericeii. În special accentuă, că preoții ei îmbrățișează prea multe ocupații laterale, și între acele sunt unele absolut incompatibile cu oficiul de preot.

Ce alții combat, ce e pentru alte biserici rău, la noi să fie bine! Asta-i dorința „Luceafărului”. Oare din împrejurarea, că preoții vor îmbrățișa tot felul de ocupații laterale, cărora își vor jertfi întreg timpul, neglijându-și oficiul pastoral, nu vede L. nici un pericol pentru biserică?

Deja se simte efectul nepăsării de până acum, deja din apatia preoților pentru cele bisericești a rezultat un fel de răceală și în popor. Continuând a rămânea nepăsători — răul sigur că se va mări.

„Revista teologică” are menirea să aprindă scântea chemării în preoți. Noi avem lipsă de preoți învățuți în aureola preoției, nu de preoți cari poartă numai numele; avem lipsă de preoți, cari să ridice poporul către idealism, nu de preoți ce lasă necultivat simțul religios al poporului. Pe lângă studiile profane ce i-le prescrie „Luceafărul”, cum se va putea pregăti preotul ca să țină cuvântări moralizatoare poporului? Poate și în cuvântările bisericești va tracta chestiuni *materiale*? Dar atunci altarul nu mai e altar, și preotul nu mai e preot.

Să nu fie! Nu disput preotului datorințele de a fi folositor turmei sale și pe alte terene, nu numai pe cel bisericesc. Doresc, ba oer, ca preotul pe toate terenurile să fie folositor credincioșilor săi. În prima linie să aibă în vedere însă, că e preot, și ca preot trebuie să se și afirme. De aceea expectorările „Luceafărului” trebuie să le considerăm ca un fel de esec de zel — cu rău efect.

Un singur argument — nemărturisit însă pe față — ar putea fi invocat în contra editării „Revistei teologice”. Acesta, după cât pot înțelege eu lucrurile din depărtare, (Cu chestia întrecerilor profesorilor de teologie nu mă ocup, că vor și dănași ce trebuie să facă) ar fi: prin înființarea revistei suferă „Telegraful Român”, căci o parte din preoți s'ar retrage dela a-i da sucurs. Argumentul acesta nu îndreptățește *animositățile*, „Telegraful Român” și de aci încolo rămâne foaia noastră, de care ne leagă, nu numai trecutul, ci și prezentul. Ca foaie bună politică, socială, economică, ba și oficioasă-bisericească, ce e, el totdeauna va fi sprijinit de noi, preoții. Autoritatea superioară bisericească, sunt deplin conșinși, nu va avea cuvânt să se plângă contra noastră, că nu sprijinim foaia arhidiececei. Dacă care-va din noi și-ar uita de datorință, acolo e conșinșul sinodului arh. nr. 95 din 1896. Se poate aplica, atât față de preoți, cât și față de învățători.

Fie convinși domnii dela „Luceafăr”, să noi preoți, nu contra „Telegrafului Român”, ci cu el împreună vrem să mergem și vom merge.

Atât am vrut să zic pe scurt la notița din „Luceafăr”, nu în calitate de unul din factorii „Revistei teologice”, ci ca preot, care tâlmăcește vederile preoților.

Vasile Gan
protopop.

NOUȚĂȚI.

Alegerea de primar în Sibiu s'a făcut ieri, Marți, la orele 4 d. a. Ședința consiliului comunal a fost prezidată și condusă de dl vicecomite al comitatului Sibiu, Reissenberger. A fost ales cu aclamație singurul competent dl Lör, primar în Sebeșul săsesc.

Darul Regelui Carol. Domnul Dr. Istrat, inspectorul general al expoziției din București, a primit un frumos cadou dela M. Sa Regele Carol. E un ciornic de masă, în aur și email, cu portretul Regelui și al Reginei, foarte bine executate și cu coroana regală, în colorii naționale pe cristal. E o lucrare foarte frumoasă și artistică, făcută la o firmă mare din Berlin.

Guvernul român are intențiunea să mai înființeze 10 școli populare române în diferitele comune ale Macedoniei. Cu acestea regatul român are 40 de școli în Macedonia, afară de cele din Bitolia și Ianina. Grecii n'au decât 20 de școli în Macedonia, dar ei au 100 de dascăli ambulanti, cari umblă din sat în sat și dau instrucție grecească copiilor.

Centenarul lui Cavour. Ziariștii italieni au hotărât într-o conferință ținută zilele trecute la Turin, să se serbeze la 1910 centenarul contelui Cavour, întemeietorul Italiei de astăzi, și anume prin aranjarea unei expoziții a presei din toată lumea. S'a primit și propunerea primarului din Turin, ca în anul 1911 să se aranjeze tot în memoria contelui Cavour și o expoziție universală în Turin.

Grevă. Culegătorii din celelalte tipografii din Sibiu s'au pus în grevă. Din acest motiv ziarele germane de zi din localitate nu au apărut luni și Marți. Săptămâna aceasta probabil nu va putea să apară nici „Foaia Poporului”. Cetirii ei vor fi recompensați pentru acest număr cu unul dublu.

Dela casa arhidiecezană. Din comuna bisericească Căpăl a-de-sus au intrat pentru gimnaziul din Brad cor. 5-30.

Administrația revistei „Luceafărul” aduce la cunoștința on. săi cetitorilor, că din cauza grevei lucrătorilor dela tipografia Kraft, Nr. 2 al revistei va apărea cu oarecare întârziere.

† Dim. Magdu, avocat în Radna, a decedat, în etate de 58 ani.

† Zoe Petricu n. Onițiu, văduva protopresbiterului I Petricu al Brașovului, a decedat în etate de 88 ani.

Principe — mașinist. Principele de Saragossa, membrul unei familii din cele mai avute ale Spaniei, avea ambiția să ajungă mașinist de tren. A învățat meșteșugul, a făcut examenul, și acum e aplicat la tren și face de două ori pe săptămână cursa cu trenul accelerat între Madrid și San-Sebastian, ca mașinist, îmbrăcat în haine de muncitor.

Patriarhatul nu se pleacă. O telegramă din Constantinopol vestește, că sinodul patriarhiei ecumenice a hotărât să nu facă nici o concesie în chestia Ară mănților din Macedonia. Va să zică, nu le dă voie să se roage lui Dumnezeu în limba lor, un drept dat lor de însași legea, căreia se închină.

Generalul Lahovary, ministrul de externe al României, fiind bolnav, a plecat la Lausanne, pentru a consulta un specialist asupra sănătății sale. Va lipsi din țară o lună, ținându-i locul până la reîntoarcere dl I. Lahovary, ministrul domeniilor.

Alte două mii. Cu vaporul „Caronia” au plecat din Fiume, în una din zilele trecute, 2200 de cetățeni ungari la America. Guvernatorul Fiumei, contele Naco, le a făcut vizită pe vapor, înainte de plecare.

Ordinul bunilor templieri are și în România două loje, una „România” și alta „Muntenia”. Cea primă s'a întemeiat în anul trecut, iar a doua cu începerea anului acestuia. Scopul e, cum se știe, abținerea deșăvârșită dela toate beuturile alcoolice. Societatea are loji pretutindenea, în fiecare țară, pe toată suprafața pământului.

Încă o cucerire. Celebra dansatoare Clea de Merode, care dă reprezentațiuni în Budapesta, s'a logodit, zice-se, cu un conte maghiar și e decisă să rămână în Budapesta. Va să zică, un nou suflet cucerit pe seama maghiarismului. Vorba e însă, că are oare trebuință dansatoarea de numele contelui, ori contele de — banii dansatoarei?

La Darmburg, în Pomenaria (Germania), s'a găsit, în urma unor săpături, o urnă cu cenușă, cu oase de om și cu monete de metal. S'a constatat că e din anul 230 înainte de Christos.

Hymen. Dl Constantin Moldovan și dsoara Zorzi Vanda își anunță cununia, care se va oficia în Biserica din Bucium-Sat, la 25 Ianuarie st. v. 1907, orele 11 a. m.

Petrecere în Făgăraș. „Reuniunea femeilor române gr. or. din Făgăraș și jur” invită la petrecerea de dăus ce o aranjează Duminecă, în 10 Februarie 1907 st. n. în sala hotelului „Lauritsch” în Făgăraș. Inceputul la 8 ore seara.

Comoară. Într-o comună mică lângă Ploiești (România), o femeie săracă a găsit în pământ o comoară mare, formată din monete de aur, în greutate de 50 kilograme. În nepriceperea ei a vândut comoara pe nimica, unor speculanți evrei. Autoritățile publice au deschis anchetă.

Încercare de șantaj. Un oarecare Gyuriș Arpad a tipărit un pamflet infamant la adresa lui Kossuth, în scop ca să stoarcă bani. Tipăritorul, observând scopul urmărit, a nimicit toate exemplarele.

Piesă nouă. Direcției teatrului național din București a fost prezentată o piesă nouă „Tămbălău”, operetă jubilară a anului 1906, scrisă de Eu, Tu, El, pseudonime sub cari se ascund trei persoane bine cunoscute bucureștene.

Om sălbatic. În apropierea orașului Sătmăr a fost descoperit într-o peșteră un om sălbatic, care de 25 de ani nu s'a mai arătat între oameni, ci a trăit aci, nutrin-du-se cu ierburi și cu mere pădurețe. Abia mai știe să vorbească. Se numește Ioan Lăbomf. Are un exterior care te îngrozește.

La fondul de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare au mai dăruit: Gheorghe Marian, paroh, Valea epei, soția sa preoteasa Maria n. Iliș, fiica lor, dsoara Silvia și fiii lor Traian, școl., Minu, școl.; Emil Marian mehanic în Cerna-Voda (România) și Ioan Marian, mehanic în Vălceni (jud. Olt), fiecare câte 20 bani, sau în total cor. 1-40

Petrecere în Turda. Societatea de lectură a femeilor române din Turda și jur invită la petrecerea ce o va aranja în 10 Februarie st. n. în sala cea mare dela hotelul „Europa”. Inceputul la 8 ore seara.

Cei dejerati au să fie tratați în modul următor: Până la sosirea medicului avem să desbrăcăm pe cel înghețat afară sau într-o odaie neîncălzită, dar cu băgare de seamă. Să l'acoperim apoi ușor cu zăpadă sau cu cearșafuri umede răci, lăsându-i gura și nasul slobode. Măinile și picioarele înțepenite să nu le îndoi în silă, căci se pot rupe. Dacă membrele sunt mobile, să frecăm trupul cu spirt sau cu servetele răci. După ce s'a încălzit trupul să l'ducem într-o odaie rece, într'un pat neîncălzit. Dacă începe a răsufla bine; de nu, să-i facem răsuflare artificială, ca la înecați. Beuturi încălzitoare se dau numai după ce înghețatul și-a venit în fire, și numai cu băgare de seamă și câte puțin (cafea neagră, ceaiu, coriac). Adeseori reușim pe calea aceasta să scăpăm dela moarte înși, cari au stat câteva cli-suri ca morți.

Fân de vânzare. Un econom român are cam 200 cară de fân de vânzare. Se poate consuma mai ales cu oile la fața locului. Informații dă administrația foii noastre.

Vița de vie, de tot soiul, în calitatea cea mai bună, să se procure dela „Pepiniera milenară” din Nagyösz, comitatul Torontal, care trimite bineasortatului său catalog în limba română, germană, maghiară sau sârbească, ori cui, gratis și franco.

Rugare.

Deoarece s'a făcut un număr conșiderabil de abonări la „Revista teologică” și din partea acelor cari n'au fost luați în combinaire a li-se trimite Nr. 1 ca număr de probă, și acest număr s'a tipărit numai în câteva exemplare de câte se credea că va fi lipsă, rugăm pe toți aceia P. T. D. cari au primit Nr. 1 și nu intenționează a se abonă, a ni-l restitui, ca să putem trimite și acel Nr. tuturor abonenților.

Administrația „Revistei teologice”.

Teatru.

Mercuri 30 Ian. Haimață, dramă. Joi: Bocacio, operetă.

Cărți și reviste.

„Beniamin Franklin”, conferință scrisă pentru sărbarea aranjată de corpul profesoral dela gimnaziul din Brad în pre-seara sfântului Andrei 1906, de Dr. Pavel Oprisa, director gimnazial. Tipografia nouă, Orăștie 1907. O broșură de 32 pag. scrisă bine și la înțeles.

Raportul anual, pe anul administra-tiv 1906 al societății muzicale „Armonia” din Cernăuți. Conține un raport amănunțit despre activitatea societății în cei 25 de ani ai existenței ei, scris de secretarul societății Dr. Emilian Slușanschi, apoi date referitoare la actuala stare a societății.

Din public.†)

Mulțămită publică.

Subsemnatul în numele comitetului parohial, mă văd plăcut îndemnat a aduce și pe calea aceasta sinceră mulțămită mai jos semnaților noștri creștini din Șugag, cari au binevoit a face bisericeii de aici, în decursul acestui an, următoarele dona-țiuni:

I. La fondul pentru zidirea bisericeii: George Gros, primar 100 cor., Nicolae Cutean 50 cor., Toma Barb 20 cor., Ioan Nicolae Cutean 60 cor. Suma 230 coroane.

II. La fondul săracilor: George Perian, paroh, în loc de cunună pe storial răposatului său prietin George Ometă, din Tărață 20 coroane, George Lazar 40 cor. Suma 60 cor.

III. La fondul bibliotecii parohiale: George Perian, paroh, Simeon Ianculescu, notar comunal, ambii câte 10 cor. George Gros și soția sa Elisabeta 20 cor., Petru Delorian, Ignat Ciuchendea, Ioan Creț, Ilie Dan Marcu, Andronic Cernat, Nic. Bogdan Chivuțescu, fiecare câte 10 coroane, George Gligor, învățător 5 cor., Nicolae Cutean lui Andrei 10 cor., Ioan Creț 2 cor., Ioan lui Ioan Cănda 4 cor., Daniel Todescu 2 cor., Ioan Sonoi 2 cor., Ignat Cernat, Moisa Dan, Mihail Anghel, Filimon Teacoe, Ioana Cucuiana, fiecare câte 1 cor., Samoila Căta 2 c., Vasile Bucureanu 2 coroane, Pavel Cutean, Andronic Lazar, George Gros, fiecare câte 1 cor., Maria Căta 2 coroane, Andronic Cernat, Teodor Căta, Dumitru Adam, Dumitru Nuriș, fiecare câte 1 cor., Ioan Crețu 2 cor., Gligor Bucureanu, George Avram, Petru Crețu, Ioan Căta lui Tănase, Ioan lui Nicolae Bogdan, Petru Catilina, Pavel Catilina, Demian Achimescu, Nechit Bogdan, Ilie Jinariu, Ioan M. Cogerian, Simon Delorian, Simeon Cernat, Nicolae Bogdan, crâșnic, Vasile Stefan I. Constantin, Achim Achimescu, Ioan Avram, fiecare câte 1 cor., George Georgescu Doșanu 2 cor., Ioan Cutean lui Vas., Ioan Tănăsă Cătălina, Constantin Cugerian lui Pavel, Ilie Dan, fiecare câte 1 cor. Mai mulți parohieni câte 20—30 fileri = 12 cor. 70 fileri. Peste tot au încurs la acest fond suma de 181 cor. 70 fileri.

IV. Vestimente bisericești etc.: Ioan Crețu și Ana au donat un rând de vestimente preoțești cu 60 cor. Nechit Bogdan a donat un epitrahil cu 8 cor. Mai mulți creștini au cumpărat perdele de catifea roșie la ușile altarului cu 70 cor., precum și un rând de vestimente preoțești cu 50 cor. S'au donat deci vestimente în preț de 188 cor.

Mulțămind călduros marinișoșilor donatori, rog pe puternicul Dzeu să le răsplătească cu binecuvântare cerească înu-tit faptele săvârșite.

Șugag, la 14 Decembrie 1906.

George Perian
paroh gr. or.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Oleul simplu de pește

are așa un gust de grețos și se mistue așa de rău încât copiii și oamenii mai alegători nici nu se poate da. Puterea de nutrire și vindecare a oleului de pește este accesibilă pentru oricine deoarece în forma „Emulsion”-ului lui Scott, oleul de pește e liber de orice însușire neplăcută. „Emulsion”-ul lui Scott e gustos, se mistue ușor și-i de-o eficacitate de trei ori mai mare ca oleul simplu de pește. „Emulsion”-ul lui Scott nu cauzează nici o neregularitate și totdeauna are o influență binefăcătoare.

Pescarul cu batogul cel mare este dovada pentru adevărata procedură a lui Scott.

Trimțându-se 75 fileri în mărei postale, și amintind de jurnalul acesta se trimite sticle de probă franco de cătră:

Dr. EMIL BUDAI „Stadtapotheke” BUDAPEST, IV., Váci-utca 24/50.

Prețul sticlei originale: cor. 2-50.

Se capătă în toate farmaciile.

Nr. 12/1907 protop.

[15] 2—3

Concurs

Decretându-se prin venerabilul ordin conzistorial din 5 Decembrie 1906 Nr. 10,988 Bis. filia Copșa-mare de parohie maternă de cl. III, pentru ocuparea aceleia se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Rom.”

Emolumentele împreună cu acest post de paroh sunt:

Porțiunea canonică de 1 jugăr și 400⁰⁰ pământ, parte arător, parte fână.

Simbria preoțească: dela 30 familii câte una ferdelă de grâu și câte una de cucuruz sfărmat; iar dela 30 familii câte o jumătate ferdelă de grâu și o jumătate de cucuruz sfărmat.

Venitelor stolare anuale cu 169 cor.

Prestațiuni în zi de lucru și anume: dela 30 familii câte una zi de lucru cu pluguș și dela 30 familii câte una zi de lucru cu palma.

Șase stângini de lemn aduse în curtea parohului.

Concurenții își vor înainta petițiunile cu toate documentele recerute, subsemnatului oficiu în termenul indicat, și sunt datori a se prezenta înaintea alegătorilor în biserică pentru a cântă resp. a celebra și cuvânta.

Totodată se deobligă cel ales de paroh, a contribui la fondul protopresbiterial pentru casa tractuală cu suma de 40 coroane anual, în decurs de 10 ani consecutiv.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Mediasului, în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Medias, 9 Ianuarie 1907.

Romul Mircea
protopresbiter.

[18] 2—3

Publicare de licitație.

Comuna bisericească **Sohodol**, biserica nouă, din protopresbiteratul Branului, dă în întreprindere pe calea licitațiunii publice verbale, zidirea unei **școale nouă**.

Licitațiunea se va țineă Duminecă în 20 Februarie v. a. c. la 2 ore p. m. la oficiul parohial în Sohodol.

Prețul strigării este de cor. 7087 33. Licitanții au a depune vadiu de 10% dela suma de mai sus, în bani gata sau în hârtii de valoare.

Planul și preliminarul de spese revăzute și aprobate de prea venerabilul conzistor, se pot vedea orișicând până în ziua licitației la subsemnatul oficiu parohial, unde doritorii pot primi deslușirile cele mai amănunțite referitor la această întreprindere.

Sohodolul-Branului, în 8 Ianuarie 1907.

Pentru comitetul parohial:

George Babeș
paroh-prezident.

George Hermeneanu
secretar.

[10] 3—3

Candidat de avocat.

Subscrișul am lipsă de un **candidat de avocat cu praxă foarte bună**, capabil a conduce cancelaria, lucrând și în cauze mai complicate independent.

De sine înțeles în limba maghiară are să concipieze fluid și să o poseada deplin și în graiu viu.

Reflectanții își pot ocupa locul pe lângă condițiuni favorabile — imediat.

Dr. Matyas Lázár, avocat.
Sibiu, str. Ureului 11.

[20] 1—3

Publicațiune.

Comuna noastră bisericească **Láz**, în protopresbiteratul Szászsebes, ajustându-și turnul bisericeii sale cu clopote nouă în acord și cu scaun de fer; dispune de vânzarea unui scaun nou din lemn de stejar în mărime cuadrată spre Ost-Vest de 3 metri, iar spre Sud Nord de 2 metri și 57 cm., în care se pot așeza 3 clopote, în greutate dela 120 chlg. până la 250 chlg.

Acest scaun cu șiroafe de fer, ușor de compus și foarte trainic, se dă cu un preț convenabil.

Având trebuință vre-una din comunele noastre bisericești, pot trimite un expert, ori a face întrebare în scris la oficiul parohial **Láz**, p. u. Szászsebor, unde se pot da informațiuni favorabile.

Láz, 12/25 Ianuarie 1907

Oficiul parohial gr. or. român.

Ioan Mihu, paroh.

UN TINĂR

absolut de 6 sau 8 clase gimnaziale, din familie bună, sănătos, modest și știe bine și ungurește, află aplicare ca **practicant** (aspirant) în farmacia lui **D. Banciu** în Săliște (com Sibiu). E necesar ca reflectanții să se prezenteze în persoană, cu care ocazie pot afla și favorabilele condițiuni. [315] 3—4

Nu numai cetit

dar și probat trebuie

săpunul din lapte de crin
— **Steckenpferd** —

dovedit de bun, medicinal, de **Bergmann & Co.**, Dreza și Teschen a/E (mai nainte săpun din lapte de crin al lui **Bergmann**, marca 2 băieși), dacă dorește oarecine să aibă teint alb și liber de pistrii cum și o culoare delicată a feții.

Se află de vânzare cu 80 fl. în Sibiu la farmacia „la urs” (piața mică), farmacia **E. Rummler**, str. turnului, **C. Müller**, piața mare, drogeria **Carl Morscher**, str. cisdădiei, **I. B. Misselbacher sen.**, piața mare, **G. Meltzer** str. cisdădiei și gusteriții, piața mică prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cisdădiei), 82 42—52 **Carol Arz** (str. cisdădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul **W. Lingner**, **I. B. Misselbacher**.

Minunea lumii!

250 obiecte cu 5 coroane.

1 cias de buzunar prima de Elveția Roskopf-patent, dimpreună cu un lanț aurit, garanță de 3 ani. Requisite fine de scris. 1 briceag engl. cu 4 tășuri, 1 sugaretă fină cu chichilibav, 1 garnitură de botoni 3% aur, 1 ac fin de cravată cu imitație de peatră scumpă, 1 broș de dame, 1 brățară, 144 penițe calitatea primă și 100 cărți postale ilustrate sortate. Toate 250 bu. ătile dimpreună cu ciasul de buzunar costă 5 coroane. A se procura prin rambursă sau cu bani gata prin

D. Kessler, Krakau Nr. 204.

NB. La procurarea de 2 pachete se adauge gratuit 1 briciu englez, sau 6 bucăți baste fine de in sau 3 periuțe de dinți.

[22] 1—1

„CORVINEANA”,

institut de credit și economii, societate pe acții în Hunedoara.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „CORVINEANA”, societate pe acții se invită în vârtutea §. 19 din statute la a

XI-a adunare generală ordinară

care se va țineă în Hunedoara la **17 Februarie**, eventual în sensul §-lui 24 din statute în **24 Februarie st. n. 1907**, la 2 ore după amiază, în localul institutului.

Obiectele sunt următoarele:

1. Alegerea prezidentului conform § lui 23 din statute.
2. Raportul Direcțiunei, bilanțul anului 1906 și raportul comitetului de supraveghiere.
3. Decisiunea asupra împărțirii profitului curat
4. Alegerea alor 3 membri în Direcțiune cu mandat pe 3 ani.
5. Alegerea unui membru în comitetul de supraveghiere cu mandat pe 2 ani.
6. Formarea unui fond de penziune pentru oficiali stabili.
7. Stabilirea salarelor la director și casar.
8. Eventuale propuneri ivite în cadrul §-lui 28 din statute.

Domnii acționari, cari voiesc să participe la adunare în persoană sau prin plenipotențiați sunt rugați a-și depune în înțelesul §-lui 20 din statute la cassa institutului acțiunile eventuale documentele de plenipotență, cel mult până în 16 Februarie st. n. 1907.

Hunedoara, 22 Ianuarie 1907.

[17] 1—1

Direcțiunea.

Active	Contul Bilanț.		Pasive		
	K	f	K	f	
Cassa în număr	9,889	75	Capital social	70,000	—
Cambii de bancă	610,178	—	Fond de rezervă	70,000	—
Cambii cu acoperire hipotecară	31,670	—	Fondul de garanță	9,629	50
Imprumuturi pe obligațiuni	82,861	—	Depuneri spre fructificare	512,072	24
Realități	78,000	—	Reescompt	107,424	—
Mobilier	1,387	13	Interese trans. anticipate pro 1907	16,209	45
10% amortizare	187	13	Dividendă neridicată	72	—
Diverse conturi debitoare	572	19	Diverse conturi creditoare	2,386	—
	814,370	94	Profit curat	26,577	75
				814,370	94

Eșite	Contul Profit și Perderi		Intrate		
	K	f	K	f	
Interese după depuneri	26,790	99			
„ de reescompt	5,114	79	Interese de excompt	60,605	10
Spese:					
Registre imprimate, lemne de			„ de obligațiuni	4,963	94
încălzit etc.	2,288	71			
Salare	5,180	—	Provizțiuni	12,356	41
Porto	90	10			
Competință de timbru	81	50	Chirie	2,639	24
Contribuție:					
Directă	11,574	64			
10% după înt. de depuneri	2,679	08			
Amortizare din mobilier	187	13			
Profit curat	26	577			
	80,564	69			
				80,564	69

Hunedoara, 31 Decembrie 1906

Petru Șinca m. p.
director executiv.

Buda m. p.
casar.

Valeriu Beșan m. p.
contabil.

Direcțiunea:

Petru Nicora m. p. **Daniil Mușă m. p.** **P. Popoviciu m. p.** **G. Popoviciu m. p.**
Nic. Dima m. p. **Alex. Dima m. p.** **Simion Chirca m. p.**

S'a revăzut și aflat în consonanță cu cărțile purtate în bună regulă.

Hunedoara, în 22 Ianuarie 1907.

Comitetul de supraveghiere:

Dominic Rațiu m. p., prezident. **Nicolae Rimbaș sen. m. p.** **Eduard Toth m. p.**

Revăzut și aflat în regulă.

Hunedoara, la 22 Ianuarie st. n. 1907.

Dominic Rațiu m. p.
revizor expert.

Raportul comitetului de supraveghiere:

Onorată adunare generală!

Subsemnatul comitet, în decursul anului 1906 a ținut mai multe ședințe și scontrări, prin cari s'a convins că averea institutului se administrează corect și că contabilitatea este în cea mai bună regulă.

Constată mai departe că încheierea anuală pro 1906 este corectă.

Vă propunem deci să binevoiți:

1. A aproba bilanțul încheiat cu 31 Decembrie 1906 cu un profit curat de coroane 26,577 75;
2. a da absolutoriu Direcțiunei, și comitetului de supraveghiere pe anul de gestiune 1906;
3. a primi propunerea Direcțiunei, referitoare la împărțirea profitului curat, cu excepția ridicării dividendei, care propunem să rămână ca în trecut tot 12%.

Hunedoara, 22 Ianuarie 1907.

Comitetul de supraveghiere al institutului de credit și economii „Corvineana”:

Dominic Rațiu m. p., prezident.

Eduard Toth m. p.

Nicolae Rimbaș sen. m. p.

Mitropolitul Sava II Brancovici

Studiu istoric

de

Vasile Mangra
Arhimandrit, vicar episcopesc în Oradea mare.

Prețul 2 coroane
plus porto postal 20 fleri

Se poate procura dela
LIBRĂRIA ARHIDIECEANĂ
Sibiu — Nagyszeben.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și inviorează

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bôle

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

aparatură vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, înțepături de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu s'va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” de-rece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austrie. Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.—
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—
folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă

Espeditie din centru și locul de vânzare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, **V., strada Vadász 42/V**
colțul strada **Kálmán**.